

Lisa 1

MUUDETUD

SA Eesti Teadusagentuuri juhatuse 09.09.2024
käskkirjaga nr 1.1-4/24/198

KINNITATUD

SA Eesti Teadusagentuuri juhatuse 25.03.2024
käskkirjaga nr 1.1-4/24/72

Kohanemistoetuse taotlemise tingimused ja kord

1. Peatükk ÜLDSÄTTED

1. Reguleerimisala

- 1.1. Käesoleva korraga kehtestatakse tingimused ja kord kohanemistoetuse (edaspidi *toetus*) taotlemiseks, taotluse menetlemiseks ja rahuldamiseks ning toetuse eraldamiseks ja aruandluseks.
- 1.2. Käesolevas korras reguleerimata küsimustes on Sihtasutus Eesti Teadusagentuuril (edaspidi *teadusagentuur*) õigus lahendada kaalutletud otsuseid, kaasates vajadusel eksperte.

2. Eesmärk

- 2.1. Toetuse eesmärk on kaasata välisriigist Eesti teadus- ja arendusasutustesse teadlasi, kes toovad Eesti teadusesse uusi teadmisi, täiendades selle läbi Eestis tehtavat teadus- ja arendustegevust ning tõstes selle kvaliteeti.
- 2.2. Toetusega pakutakse välisriigist saabuvale teadlasele rahalist tuge, et alustada Eestis kõrgetasemelise teadus- ja arendustöö projektiga.
- 2.3. Toetus ei ole mõeldud teiste uurimisprojektide omafinantseeringu katmiseks.

3. Mõisted

- 3.1. Teadlane - doktorikraadiga isik, kelle tööülesanneteks on teadus- ja arendustegevuse läbiviimine vastuvõtvas asutuses.
- 3.2. Vastuvõttev asutus – Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus, kes sõlmib teadlasega toetuse eraldamise korral töölepingu.
- 3.3. Projekt – tegevuskava raames Eestis elluviidav teadus- ja arendustegevus, mille tulemusel saadakse vajalik sisend, et valmistuda teadus ja arendustegevuse rahastusvoorus taotluse esitamiseks või muul moel edasiseks Eestis tehtavaks teadus- ja arendustegevuseks.

4. Nõuded toetuse taotlejale

- 4.1. Toetust võib taotleda vastuvõttev asutus (edaspidi ka *taotleja*) Eestisse saabuva teadlase palkamiseks ning teadus- ja arendustegevuse kulude katmiseks.
- 4.2. Toetust saab taotleda teadlasele, kes:
 - 4.2.1. ei ole Eestis püsivalt elanud ega töötanud viimased 12 kuud. Eestis töötamiseks loetakse töösuhet Eesti tööandjaga. Nimetatud tingimus ei kehti teadusagentuuri rahastatud Eestist välisriiki mineva järeldoktori grandid (PUTJD) saajatele;

- 4.2.2. on taotlemise hetkeks läbinud järeldoktorantuuri või teinud võrreldaval tasemel teadustööd välismaal;
- 4.2.3. ei taotle taotlemise aastal teadusagentuuri järeldoktori-, stardi- või rühmagranti ega ole märgitud (põhi)täitjana üheski stardi- või rühmagranti taotluses.
- 4.3. Toetuse saamisel on vastuvõttev asutus kohustatud sõlmima teadlasega tähtajatu töölepingu või tähtajalise töölepingu kestvusega vähemalt 24 kuud.

2. Peatükk TOETUSE TAOTLEMISE TINGIMUSED

5. Toetuse taotlemine

- 5.1. Toetuse taotlemise kuulutab välja teadusagentuur, avaldades vastava teate ning taotlemist reguleerivad dokumendid oma kodulehel.
- 5.2. Taotluste esitamine on avatud aasta läbi. Taotluse esitamise tähtajad on 31. märts, 31. mai, 30. september ja 31. detsember.
- 5.3. Toetuse taotlemiseks esitab vastuvõttev asutus teadusagentuurile e-kirja teel sooviavalduse, mille teadusagentuur registreerib dokumendihaldussüsteemis.
- 5.4. Taotluse koostab vastuvõttev asutus koostöös teadlasega ja esitab selle teadusagentuurile ETIS-e kaudu.
- 5.5. Taotlus koostatakse eesti või inglise keeles.
- 5.6. Taotluses märgitakse:
 - 5.6.1. teadlase isik;
 - 5.6.2. vastuvõttev asutus;
 - 5.6.3. teadus- ja arendustegevuse valdkond ja eriala;
 - 5.6.4. isiku CV, koos selgitustega, kus on märgitud tema viimase viie aasta teadus- ja arendustegevus ning töö- ja elukoht taotlemisele eelnenud 12 kuu jooksul;
 - 5.6.5. projekti kirjeldus koos tegevus- ja ajakavaga, mida viiakse toetuse perioodil ellu vastuvõtvas asutuses ning kus on märgitud teadus- ja arendustegevus, mida on kavas Eestis teha;
 - 5.6.6. vastuvõtva asutuse kirjeldus koostööst värvatava teadlasega, kuidas integreeritakse teadlane asutusse, kuidas suhestub teadlase töö vastuvõtva asutuse strateegiliste eesmärkidega jne;
 - 5.6.7. vastuvõtva asutuse kinnitus, et sõlmitakse tööleping teadlasega vähemalt punktis 4.3 nimetatud perioodiks, sh märgitakse selgelt ära ametikoht, millel teadlane töötama hakkab.
- 5.7. Teadusagentuuril on taotlemise käigus õigus nõuda teadlaselt ja vastuvõtvalt asutuselt täiendavaid andmeid ja dokumente.

6. Teadlane

- 6.1. Teadlane peab töötama toetuse perioodil täistööajaga vastuvõtvas asutuses, töö asukohaga Eestis.
- 6.2. Teadlane peab toetuse perioodil tegelema vastuvõtvas asutuses teadus- ja arendustegevusega vastavalt esitatud tegevus- ja ajakavale.
- 6.3. Teadlane ei saa punktis 8.1 nimetatud toetuse perioodil olla:
 - 6.3.1. teadusagentuuri järeldoktoritoetuse saaja;
 - 6.3.2. stardi- või rühmaprojekti juht või (põhi)täitja.

7. Toetuse maht

- 7.1. Kohanemistoetuse maht on 72 000 eurot aastas (6000 eurot kuus). Toetust ei arvestata lühema perioodi kui ühe kuu eest.
- 7.2. Vastuvõttev asutus tagab omafinantseeringu, mis on vähemalt 50% punktis 7.1. toodud summast.
- 7.3. Toetus sisaldab otseseid kulusid (töötasu palgafondi ja teadustöö kulu) ning üldkulu:
 - 7.3.1. töötasu palgafond sisaldab teadlase töötasu koos kõigi riiklike maksude, maksete ja seadusest tulenevate hüvitistega;
 - 7.3.2. teadustöö kulud on sisseostetavad teadus- ja arendusteenused, teadustöö tegemisel saadud teadus- ja arendustegevuse tulemuste (avatud) publitseerimise ja populariseerimisega ning intellektuaalomandi kaitsmisega seotud kulud, lähetuskulud, Eestisse elama asumisega seotud kulud ning muud teadustöö läbiviimiseks vajalikud otsesed kulud lähtuvalt tegevuskava eripärast;
 - 7.3.3. üldkulu on vastuvõtva asutuse kulu, mis on seotud teadlasele kvaliteetse uurimiskeskonna tagamisega. Üldkulu moodustab 25% otseste kulude summast.

8. Toetuse periood

- 8.1. Toetuse periood on 24 kuud alates toetuslepingu algusest.
- 8.2. Toetuse periood algab toetuslepingus kokkulepitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui kuus kuud taotluse rahuldamise otsuse teatavakstegemisest.

3. Peatükk

TAOTLUSE MENETLEMINE JA TOETUSE MÄÄRAMINE

9. Taotluse menetleja

- 9.1. Taotluste menetleja on teadusagentuur.
- 9.2. Taotluste menetluskeskkonnaks on Eesti Teadusinfosüsteem (edaspidi ETIS).
- 9.3. Taotluse esitamine ja suhtlus taotlejaga toimub ETIS-es. ETIS-e kaudu edastatakse menetlemise käigus tehtud otsused, sh taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsus. Taotleja ja vastuvõttev asutus on kohustatud jälgima teateid ETIS-es regulaarselt ning hoidma oma kontaktandmed ajakohased.

10. Taotluse tehniline kontroll

- 10.1. Taotluse tehnilise kontrolli viib läbi teadusagentuur.
- 10.2. Tehnilise kontrolli käigus hinnatakse taotleja, taotluse ja vastuvõtva asutuse vastavust nõuetele.
- 10.3. Tehnilise kontrolli käigus ei hinnata taotlust sisuliselt.
- 10.4. Kui taotluses esinevad vormilised ebatäpsused, mida on võimalik ilma taotlust sisuliselt muutmata kõrvaldada, määrab teadusagentuur selleks kuni kümne tööpäeva pikkuse tähtaja.
- 10.5. Teadusagentuur võib pärast tehnilist kontrolli taotluse seda hindamata tagasi lükata, kui:
 - 10.5.1. taotleja, taotlus või vastuvõttev asutus ei vasta nõuetele ning mittevastavust ei olnud võimalik punktis 10.4 nimetatud korras kõrvaldada;
 - 10.5.2. vastuvõttev asutus ja taotleja ei kõrvaldanud mittevastavust teadusagentuuri määratud tähtjaks.

11. Taotluse hindamine

- 11.1. Teadusagentuur korraldab taotluste hindamise, lähtuvalt teadusagentuuri kehtestatud toetuse taotluste hindamisjuhendist (edaspidi *hindamisjuhend*).
- 11.2. Pärast tehnilist kontrolli menetleb taotlust hindamisnõukogu.
- 11.3. Hindamisnõukogu hindab:
 - 11.3.1. taotluses välja toodud projekti tegevus- ja ajakava põhjendatust, teostatavust ja ambitsiooni ning projekti teaduslikku taset;
 - 11.3.2. teadlase pädevust ja potentsiaali ehk kas ja kuidas teadlane suudab esitatud tegevus- ja ajakava ellu viia;
 - 11.3.3. asutuse poolt sõnastatud teadlase integreerimise ideed asutusse, selle selgust ja läbimõeldust.
- 11.4. Hindamisnõukogu kinnitab taotluste lõpphinnangud ning taotluste paremusjärjestuse ja teeb teadusagentuuri juhatusele põhjendatud ettepaneku:
 - 11.4.1. rahuldada taotlus ja määrata toetus;
 - 11.4.2. mitte rahuldada taotlust.
- 11.5. Taotlusi rahastatakse paremusjärjestuse alusel kuni selleks ette nähtud rahaliste vahendite lõppemiseni. Alla lävendi jäänud taotlus jäetakse rahuldamata.
- 11.6. Teadlasel ja vastuvõtval asutusel on õigus esitada kirjalikult ühisarvamus ja vastuväited lõpphinnangu kohta teadusagentuuri määratud tähtjaks (ärakuulamine). Ärakuulamise käigus hinnatakse eelkõige menetlusreeglite järgimist ning kontrollitakse võimalikke faktivigu.
- 11.7. Valeandmete, loomevarguse või petturluse ilmnemisel on teadusagentuuril õigus taotluse menetlemine lõpetada ja jätta taotlus läbi vaatamata.

12. Taotluse rahuldamine

- 12.1. Teadusagentuuri juhatus teeb hindamisnõukogu ettepaneku põhjal ja ärakuulamise tulemusi arvestades otsuse:
 - 12.1.1. rahuldada taotlus ja määrata toetus;
 - 12.1.2. mitte rahuldada taotlust.
- 12.2. Taotlejale ja vastuvõtvale asutusele edastatakse taotluse kohta tehtud otsus kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates, läbi ETIS keskkonna.
- 12.3. Punktis 12.1 nimetatud otsuse teeb teadusagentuur juhatuse käskkirjaga.
- 12.4. Hindamisnõukogu võib seada tingimused, mida teadlane ja vastuvõttev asutus on kohustatud toetuse saamisel täitma.

4. peatükk TOETUSE ERALDAMINE

13. Toetuse eraldamine

- 13.1. Teadusagentuur sõlmib vastuvõtva asutuse ja teadlasega kolmepoolse toetuslepingu (edaspidi toetusleping), milles on ära toodud osapoolte vastastikused õigused, kohustused ja vastutus.
- 13.2. Toetus eraldatakse vastuvõtvale asutusele, kellel on kohustus lubada teadlasel kasutada eraldatud toetust kooskõlas taotlusega.
- 13.3. Toetusleping sõlmitakse punktis 8.1. nimetatud perioodiks.
- 13.4. Toetuse maksmine toimub vastavalt kolmepoolses toetuslepingus sätestatud tingimustele.
- 13.5. Toetuse eraldamise korral sõlmib vastuvõttev asutus teadlasega töölepingu vastavalt punktidele 4.3.

- 13.6. Kui enne eraldislepingu sõlmimist selgub, et taotleja, asutus või taotlus ei vasta enam nõuetele, on teadusagentuuril õigus jätta eraldisleping sõlmimata.

5. Peatükk

TOETUSLEPINGU AJUTINE PEATAMINE JA LÕPEAMINE

14. Toetuslepingu ajutine peatamine

- 14.1. Toetuslepingu ajutist peatamist saab taotleda teadlase ema-, isa- või vanemapuhkuse või kaitsevæeteenistuse või muu erakorralise asjaolu (nt raske haigus) puhul, mille tõttu osutub toetuslepingu täitmine võimatuks või on olulisel määral raskendatud.
- 14.2. Toetuslepingu täitmist saab ajutiselt peatada vastuvõtva asutuse ja teadlase ühise põhjendatud avalduse alusel, mis tuleb esitada teadusagentuurile. Vajadusel kaasab teadusagentuur vastava valdkonna eksperte hinnangu tegemiseks toetuslepingu täitmise ajutise peatamise põhjendatuse kohta.
- 14.3. Toetuslepingu täitmise saab ajutiselt peatada kokku kuni kolmeks aastaks. Toetuse perioodi lõpptähtaeg lükkub peatatud aja võrra edasi.

15. Toetuslepingu lõppemine

- 15.1. Toetusleping lõppeb toetuse perioodi lõpptähtajal.
- 15.2. Kõik toetusest rahastatavad tegevused peavad olema lõppenud toetusperioodi lõpptähtajaks.
- 15.3. Asutus on kohustatud kandma pärast toetuslepingu lõppemist kasutamata toetuse osa koos proportsionaalse üldkuluga teadusagentuuri arveldusarvele hiljemalt seitsme kalendripäeva jooksul alates teadusagentuurilt vastava tagastusnõude saamise päevast ning teadlane ja asutus on kohustatud esitama projekti lõpparuande.

16. Aruandlus

- 16.1. Toetuse perioodi lõppemisel või toetuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel on vastuvõttev asutus koostöös teadlasega kohustatud esitama lõpparuande.
- 16.2. Toetuse lõpparuande koostab vastuvõttev asutus koostöös teadlasega eesti või inglise keeles ja vastuvõttev asutus esitab selle teadusagentuurile ETIS-e kaudu teadusagentuuri poolt määratud tähtajaks.
- 16.3. Lõpparuandes esitatakse:
- 16.3.1. ülevaade punkti 5.6.5. ja 5.6.6. tegevuste täitmisest;
 - 16.3.2. toetuse kasutamise aruanne;
 - 16.3.3. muud vastuvõtva asutuse ja teadlase hinnangul olulised asjad.
- 16.4. Teadusagentuur kiidab lõpparuande heaks või jätab selle heaks kiitmata. Teadusagentuur jätab aruande heaks kiitmata, kui aruanne ei vasta käesoleva korras kehtestatud nõuetele ning mittevastavust pole kõrvaldatud teadusagentuuri määratud tähtpäevaks. Otsus ja selle põhjendus tehakse ETIS-e kaudu teadlasele ja vastuvõtvale asutusele kättesaadavaks.

6. peatükk

TOETUSLEPINGU ENNETÄHTAEGNE LÕPETAMINE JA TOETUSE TAGASINÕUDMINE

17. Toetuslepingu ennetähtaegne lõpetamine

- 17.1. Teadusagentuuril on õigus lõpetada toetus ennetähtaegselt, kui:

- 17.1.1. vastuvõttev asutus või teadlane on esitanud vastava avalduse;
 - 17.1.2. vastuvõttev asutus või teadlane on olulisel määral rikkunud õigusaktides või käesolevas juhendis sõnastatud nõudeid;
 - 17.1.3. teadlane ei ole võimeline lepingut täitma (teadlase surm, raske haigus, siirdumine teisele tööle või muud olulised ja põhjendatud asjaolud);
 - 17.1.4. vastuvõttev asutus või teadlane ei vasta enam nõuetele;
 - 17.1.5. vastuvõttev asutus või teadlane on esitanud tahtlikult valeandmeid.
 - 17.1.6. esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 17.2. Enne toetuse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist annab teadusagentuur vastuvõtvale asutusele ja teadlasele võimaluse esitada oma seisukohad.
- 17.3. Pärast toetuslepingu lõpetamist on vastuvõttev asutus kohustatud kasutamata toetuse osa teadusagentuurile tagasi maksma.
- 17.4. Kui toetus lõpetatakse tagasiulatuvalt, võib teadusagentuur vastuvõtvalt asutuselt eraldatud toetuse tagasi nõuda.

18. Kontroll ja toetuse tagasinõudmine

- 18.1. Toetuse mittesihotstarbelise kasutamise korral on teadusagentuuril õigus eraldatud toetus tagasi nõuda.
- 18.2. Vastuvõttev asutus on kohustatud võimaldama teadusagentuuril või tema volitatud isikul viia läbi toetuse kasutamise kontrolli ning osutama selleks igakülgset abi, sh võimaldama esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks viibida vastuvõtva asutuse ruumides ja territooriumil, samuti esitada kõik nõutud dokumendid projekti elluviimise kohta.